

Suvestinė redakcija nuo 2012-07-14 iki 2014-01-08

Sprendimas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [107-5564](#), i. k. 1109000SPRE000SP-58

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
S P R E N D I M A S**

DĖL POLITINĖS REKLAMOS ŽYMĖJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2010 m. rugsėjo 7 d. Nr. Sp-58
Vilnius

Vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 50, 51, 56 straipsniais, Referendumo įstatymo 16, 17 straipsniais, Rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 49, 50, 54 straipsniais, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 45, 46, 49 straipsniais, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 47, 48, 53 straipsniais, Lietuvos Respublikos politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo 2, 18, 19 straipsniais ir 23 straipsnio 2 dalies 5 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašą (pridedama).
2. Paskelbti šį sprendimą „Valstybės žiniuose“.
3. Sprendimas įsigalioja 2010 m. rugsėjo 15 d.

PIRMININKAS

ZENONAS VAIGAUSKAS

Vyriausiosios rinkimų komisijos
2010 m. rugsėjo 7 d.
sprendimo Nr. Sp-58
priedas

POLITINĖS REKLAMOS ŽYMĖJIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 50, 51, 56 straipsniais, Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo 16, 17 straipsniais, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 49, 50, 54 straipsniais, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 45, 46, 49 straipsniais, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 47, 48, 53 straipsniais, Lietuvos Respublikos politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo 2, 18, 19 straipsniais ir 23 straipsnio 2 dalies 5 punktu.

2. Šio Aprašo tikslas – nustatyti reikalavimus politinės reklamos žymėjimui politinės kampanijos laikotarpiu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-136](#), 2010-12-15, *Žin.*, 2010, Nr. 152-7779 (2010-12-23), i. k. 1109000SPRE00SP-136

3. Politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

4. Rinkimų (referendumo) agitacija – per rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapą politinei reklamai skleisti skirta veikla, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume.

5. Politinės kampanijos laikotarpiu politinė reklama turi būti teisės aktų nustatyta tvarka pažymėta nurodant lėšų šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos.

6. Politinės reklamos laidų, publikacijų anonsai, išskyrus įprastinio pobūdžio informacinius anonsus, žymimi kaip politinė reklama.

7. Politinė reklama, politinės kampanijos laikotarpiu nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama. Už jos skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė.

8. Politinei reklamai, be specialių šiame Apraše nustatytų reikalavimų, taikomi ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme reklamai nustatyti principai ir reikalavimai.

9. Politinė reklama nelaikomi:

9.1. Ne politinės kampanijos laikotarpiu skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, jos valdymo organų veiklą, išskyrus atvejus, kai tokiais pranešimais yra agituojama per būsimą politinę kampaniją balsuoti valstybės politiko, politinės partijos ar jos nario interesais arba už tokius pranešimus yra atsilyginama, arba numatoma atsilyginti.

9.2. Politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, kandidatų veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą.

10. Rinkimų (referendumo) agitacija, nepaisant jos būdų, formų ir priemonių, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų (referendumo) pradžios ir rinkimų (referendumo)

dieną iki balsavimo pabaigos.

11. Informacija apie vykstančius rinkimus, jų svarbą valstybės gyvenimui, atvykusių balsuoti rinkėjų skaičių, dokumentus, kuriuos būtina turėti balsuojant, kvietimas atvykti balsuoti ar kita informacija, kuria neraginama nedalyvauti rinkimuose ar referendume, balsuoti už arba prieš kandidatą, kandidatų sąrašą ar referendumui teikiamo sprendimo priėmimą, nelaikoma rinkimų ar referendumo agitacija.

12. Draudžiama skleisti politinę reklamą:

12.1. Politinės kampanijos laikotarpiu – neatlygintinai, išskyrus diskusijų laidas (diskusijų laidos žymimos šio Aprašo III dalyje nustatyta tvarka).

12.2. Rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapu – per televiziją, išskyrus diskusijų laidas ir ne trumpesnius kaip 30 sekundžių agitacinius siužetus, kuriuose politinės kampanijos dalyvis informuoja apie politinę programą arba pasisako aktualiais visuomenei klausimais (diskusijų laidos ir agitaciniai siužetai žymimi šio Aprašo III dalyje nustatyta tvarka)

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-108](#), 2012-07-10, Žin., 2012, Nr. 82-4329 (2012-07-13), i. k. 1129000SPRE00SP-108

12.3. Pirmame periodinio spaudos leidinio puslapyje.

12.4. Jeigu jos paskleidimas prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams.

II. SPAUSDINTOS POLITINĖS REKLAMOS ŽYMĖJIMAS

13. Kiekviename spausdintos politinės reklamos skelbimo ar publikacijos puslapyje (periodinėje spaudoje), lankstinuke (pirmajame ar paskutiniame atvarte, matomoje vietoje), plakate (matomoje jo pusėje) ar kitame politinei reklamai rinkimų (referendumo) agitacijai skirtame gaminyje, nepriklausomai nuo jų platinimo būdo ir vietos, turi būti nurodyta:

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-31](#), 2012-04-11, Žin., 2012, Nr. 46-2285 (2012-04-19), i. k. 1129000SPRE00SP-31

13.1. užrašas „Politinė reklama“ arba „Rinkimų agitacija“, arba „Referendumo agitacija“;

13.2. užrašas, nurodantis apmokėjimo šaltinį (vienas iš pateikiamų):

13.2.1. „apmokėta iš ... (nurodomas konkretaus savarankiško politinės kampanijos dalyvio oficialus pavadinimas) politinės kampanijos sąskaitos“,

13.2.2. „apmokėta valstybės biudžeto lėšomis“, jeigu ši politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

Tais atvejais, kai skleidžiama politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija dar nėra apmokėta, užrašė vietoje žodžio „apmokėta“ gali būti nurodoma „bus apmokėta“;

13.2.3. apmokėta iš ... (nurodomas konkrečios politinės partijos oficialus pavadinimas) einamosios banko sąskaitos.

Papildyta punktu:

Nr. [Sp-136](#), 2010-12-15, Žin., 2010, Nr. 152-7779 (2010-12-23), i. k. 1109000SPRE00SP-136

13.3. politinės reklamos užsakymo numeris;

13.4. užrašas, nurodantis viešosios informacijos rengėją ar skleidėją ir spaustuvę ar gamintoją (išskyrus politinę reklamą periodinėje spaudoje) arba užrašas, nurodantis, kad pats politinės kampanijos dalyvis pasigamina politinės reklamos gaminį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-31](#), 2012-04-11, Žin., 2012, Nr. 46-2285 (2012-04-19), i. k. 1129000SPRE00SP-31

13.5. spaudinių tiražas, jei politinė reklama skleidžiama ne periodinėje spaudoje.

Papildyta punktu:

Nr. [Sp-31](#), 2012-04-11, Žin., 2012, Nr. 46-2285 (2012-04-19), i. k. 1129000SPRE00SP-31

14. Šio Aprašo 13 punkte nurodyti užrašai turi būti spausdinami ta pačia kryptimi, kaip politinės reklamos tekstas ir ne mažesnio nei aštuonių punktų dydžio ir aiškiai matomi, kai politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtą pateikiamo teksto dydis – 12–20 punktų. Tais atvejais, kai politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtas tekstas pateikiamas didesnėmis ar mažesnėmis raidėmis, šio Aprašo 13 punkte nurodyti užrašai proporcingai didinami ar mažinami. Šie užrašai politinės reklamos skelbimuose negali būti trumpinami ar kaip nors kitaip keičiami.

Punkto pakeitimai:

Nr. [Sp-31](#), 2012-04-11, Žin., 2012, Nr. 46-2285 (2012-04-19), i. k. 1129000SPRE000SP-31

III. ELEKTRONINĖS PRIEMONĖS SKLEIDŽIAMOS POLITINĖS REKLAMOS ŽYMĖJIMAS

15. Viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai privalo šio Aprašo nustatyta tvarka pažymėti visą politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtą informaciją (skelbimą, laidą, siužetą, filmą, kitą vaizdo ir (ar) garso kūrinį ir pan., nepriklausomai nuo jo transliavimo būdo (radijo, televizijos programoje, internete, lauko ekranuose, ekranuose, esančiuose viešajame transporte, kino teatruose ar kitose viešosiose vietose).

16. Politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos, skleidžiamos vaizdu (vaizdu ir garsu), žymėjimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

16.1. Viso politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos skleidimo metu ekrano apačioje turi būti aiškiai matomas atitinkamas užrašas: „Politinė reklama“, „Rinkimų agitacija“ arba „Referendumo agitacija“.

16.2. Ne trumpiau kaip 2 sekundes informacijos skleidimo pradžioje ir, jei ji skleidžiama ilgiau kaip 30 minučių, pabaigoje turi būti parodomas aiškiai matomas vienas iš užrašų:

16.2.1. „Apmokėta iš ... (nurodomas konkretaus savarankiško politinės kampanijos dalyvio oficialus pavadinimas) politinės kampanijos sąskaitos“;

16.2.2. „Apmokėta valstybės biudžeto lėšomis“, jeigu ši politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

Tais atvejais, kai skleidžiama politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirta informacija dar nėra apmokėta, užrašė vietoje žodžio „apmokėta“ gali būti nurodoma „bus apmokėta“.

16.2.3. Apmokėta iš ... (nurodomas konkrečios politinės partijos oficialus pavadinimas) einamosios banko sąskaitos.

Papildyta punktu:

Nr. [Sp-136](#), 2010-12-15, Žin., 2010, Nr. 152-7779 (2010-12-23), i. k. 1109000SPRE000SP-136

16.3. Jei informacija skleidžiama ilgiau kaip 10 minučių, kas 10 minučių parodomas šio Aprašo 16.2 punkte nurodytas užrašas (gali būti rodoma kaip „bėganti eilutė“);

16.4. Jei skleidžiama paties viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo lėšomis rengiama diskusijų laida, visos diskusijos metu turi būti rodomas užrašas „Diskusijų laida“ ir 16.2 ir 16.3 punktuose nurodytu dažnumu parodomas aiškiai matomas užrašas „Diskusijų laida skleidžiama neatlygintinai ... (nurodomas konkretus viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo pavadinimas) lėšomis.“

17. Politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos, skleidžiamos tik garsu, žymėjimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

17.1. Politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos skleidimo pradžioje ir, jei informacija skleidžiama ilgiau kaip 10 minučių, pabaigoje turi būti žodžiu aiškiai paskelbiama: „Politinė reklama“, „Rinkimų agitacija“ arba „Referendumo agitacija“, ir vienas iš tekstų:

17.1.1. „Apmokėta iš ... (nurodomas konkretaus savarankiško politinės kampanijos

dalyvio oficialus pavadinimas) politinės kampanijos sąskaitos“;

17.1.2. „Apmokėta valstybės biudžeto lėšomis“, jeigu ši politinė reklama, rinkimų (referendumo) agitacija finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

17.1.3. Apmokėta iš ... (nurodomas konkrečios politinės partijos oficialus pavadinimas) einamosios banko sąskaitos.

Papildyta punktu:

Nr. [Sp-136](#), 2010-12-15, *Žin.*, 2010, Nr. 152-7779 (2010-12-23), i. k. 1109000SPRE00SP-136

17.2. Jei informacija skleidžiama ilgiau kaip 10 minučių, kas 10 minučių turi būti žodžiu aiškiai paskelbiama: „Politinė reklama“, „Rinkimų agitacija“ arba „Referendumo agitacija“.

17.3. Jei skleidžiama paties viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo lėšomis rengiama diskusijų laida, 17.2 punkte nurodytu dažnumu žodžiu aiškiai paskelbiama „Diskusijų laida“, o laidos pradžioje ir pabaigoje – „Diskusijų laida skleidžiama neatlygintinai ... (nurodomas konkretus viešosios informacijos rengėjo ar skleidėjo pavadinimas) lėšomis“.

18. Jeigu politinei reklamai, rinkimų (referendumo) agitacijai skirtos informacijos skleidimą pertraukia reklama, žinios, muzikiniai intarpai ir pan., tai po kiekvienos tokios pertraukos transliuotojai privalo papildomai pranešti, kad ši informacija yra skirta politinei reklamai ar rinkimų (referendumo) agitacijai, ir nurodyti lėšų šaltinį, kaip tai daroma informacijos skleidimo pradžioje.

IV. REIKALAVIMŲ, KELIAMŲ POLITINEI REKLAMAI, PRIEŽIŪRA

19. Vyriausioji rinkimų komisija kontroliuoja, kaip laikomasi šio Aprašo reikalavimų.

20. Jei žurnalistų etikos inspektorius ir (arba) Lietuvos radijo ir televizijos komisija, vykdydami jiems priskirtą visuomenės informavimo sritį reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų priežiūrą, pastebi šio Aprašo pažeidimą, apie tai nedelsdami praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai ir kartu pateikia visą su šiuo pažeidimu susijusią medžiagą.

21. Vyriausioji rinkimų komisija atlieka politinės reklamos stebėseną ir, nustačiusi, kad paskleista politinė reklama yra draudžiama, nepažymėta ar pažymėta pažeidžiant šį Aprašą, nedelsdama kreipiasi į politinę reklamą paskleidusį viešosios informacijos skleidėją (prireikus ir rengėją), prašydama pateikti paaiškinimą dėl nustatyto pažeidimo.

22. Apygardų (savivaldybių) rinkimų komisijos (miestų, rajonų referendumo komisijos) vykdo politinės reklamos stebėseną Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

23. Politinės reklamos ginčytinus (diskutuotinus) faktus vertina darbo grupė, kurią iš VRK narių ir sekretoriato darbuotojų sudaro Vyriausioji rinkimų komisija. Darbo grupėje turi būti ne mažiau kaip 3 nariai.

Papildyta punktu:

Nr. [Sp-31](#), 2012-04-11, *Žin.*, 2012, Nr. 46-2285 (2012-04-19), i. k. 1129000SPRE000SP-31

24. Darbo grupė sprendama ginčytinus (diskutuotinus) faktus dėl informacijos pripažinimo politine reklama turi teisę pakviesti (ar konsultuotis su) specialistus iš kitų institucijų, organizacijų.

Papildyta punktu:

Nr. [Sp-31](#), 2012-04-11, *Žin.*, 2012, Nr. 46-2285 (2012-04-19), i. k. 1129000SPRE000SP-31

25. Darbo grupė politinės reklamos faktus nagrinėja per 7 darbo dienas, esant išimtiniais (sudėtingiems) atvejams terminas gali būti VRK pirmininko sprendimu pratęstas dar 7 darbo dienas. Darbo grupės nuomonė yra rekomendacinio pobūdžio priimant Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus dėl informacijos pripažinimo politine reklama.

Papildyta punktu:

Nr. [Sp-31](#), 2012-04-11, *Žin.*, 2012, Nr. 46-2285 (2012-04-19), i. k. 1129000SPRE000SP-31

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Asmenys, pažeidę šį Aprašą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
Punkto numeracijos pakeitimas:
Nr. [Sp-31](#), 2012-04-11, Žin., 2012, Nr. 46-2285 (2012-04-19), i. k. 1129000SPRE000SP-31

27. Ginčai, kylantys dėl šio Aprašo pažeidimų, sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
Punkto numeracijos pakeitimas:
Nr. [Sp-31](#), 2012-04-11, Žin., 2012, Nr. 46-2285 (2012-04-19), i. k. 1129000SPRE000SP-31

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, Sprendimas
Nr. [Sp-136](#), 2010-12-15, Žin., 2010, Nr. 152-7779 (2010-12-23), i. k. 1109000SPRE00SP-136
Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos 2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimo Nr. Sp-58 "Dėl Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, Sprendimas
Nr. [Sp-31](#), 2012-04-11, Žin., 2012, Nr. 46-2285 (2012-04-19), i. k. 1129000SPRE000SP-31
Dėl Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašo pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, Sprendimas
Nr. [Sp-108](#), 2012-07-10, Žin., 2012, Nr. 82-4329 (2012-07-13), i. k. 1129000SPRE00SP-108
Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos 2010 m. rugsėjo 7 d. sprendimo Nr. Sp-58 "Dėl Politinės reklamos žymėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo